

Milliardstore investeringer i klimatilpasning i fremtiden

Medfører rigtig mange ledningsomlægninger

Det lovbestemte gæsteprincip – hva' er op og ned?

LAR-anlæg på vejareal og gæsteprincippet

Vejforum 9. december 2021

Vibeke Stærdahl Nielsen
Landinspektørfirmaet LE34

Dagsorden

➤ Vejlovens gæsteprincip

➤ Vejformål

➤ Tidligere afgørelser og praksis

➤ Transport- og Boligministeriets
afgørelse af 15. november 2019

➤ Nyere afgørelser/praksis

➤ Klimatilpasning af det centrale Lyngby

➤ Refleksioner

Lovtidende A

2014

Udgivet den 30. december 2014

27. december 2014.

Nr. 1520.

Vejlovens § 77, stk. 1

”Arbejder på ledninger i eller over offentlige veje og stier, herunder om nødvendigt flytning af ledninger, i forbindelse med arbejder, der iværksættes af vejmyndigheden inden for rammerne af de formål, som vejmyndigheden kan varetage, betales af ledningsejeren.”

Bemærkninger til vejloven

VL § 1

➤ Primært varetagelse af trafikale og vejtekniske hensyn

➤ Opmærksom på konsekvenser for miljø, flora, fauna, landskabs- og bymæssige værdier, klimamæssige forhold, samfundsøkonomi og hensyn til vejens naboer

VL § 77

➤ Bl.a. henvisning til Greve Centervej, Toppevad Bro, Flintholm st.

Greve-Centervej

UfR 2006.1391H

- Parter: TDC og Greve kommune
- Etablering af støjskærme langs off. vej
- Heraf flytning af ledninger
- Landsretten fandt, at støjafskærmning ligger inden for de opgaver angående vejen, som kan varetages af vejmyndigheden.
- Højesteret stadfæstede Landsrettens dom

Flintholm st. U 2007.3009H

➤ Parter: DONG og Banedanmark

➤ Kan anlægsmyndigheden, der ikke var vejmyndighed, påberåbe sig vejlovens gæsteprincip? Og er ledningsarbejder, der skyldtes tung trafik i forbindelse med anlæg af stationen, vejformål?

➤ Højesteret fandt, Banedanmark - som anlægsmyndighed - var ansvarlig for det samlede projekt og kunne derfor påberåbe sig vejlovens gæsteprincip (sammensat anlægsprojekt, som omhandler både vej- og banearbejder)

Toppevad Bro UfR 2010.570H

- Parter: Flere ledningsejere (Bl.a. DONG og TDC) og Egedal Kommune
- Udvidelse af rørunderføring af et vandløb under en kommunal vejbro kombineret med en faunapassage
- Heraf flytning af ledninger
- Højesteret fandt, at Egedal Kommune varetog hensyn til vejens forhold til omgivelserne, herunder hensyn til at afbøde vejens indgreb i naturtilstanden og faunaen.
- Kommunen varetog hensyn som vejmyndighed

A close-up photograph of water with many small, concentric ripples, suggesting rain or a disturbance on the surface. The water is greyish-blue with white highlights from the ripples.

Opsummering

Vejformål er vide og udvidet over tid

➤ VL's gæsteprincip kan gøres gældende, hvor vejmyndigheden iværksætter arbejder af hensyn til vejens forhold til omgivelserne, herunder bekæmpelse af støj og/eller for at afbøde vejens indgreb i naturtilstand og faunaen.

➤ Sammensat anlægsprojekt

➤ VL's gæsteprincip kan påberåbes af andre end vejmyndigheden – en anlægsmyndighed jf. Flintholm st.

Hvad så med LAR-anlæg?

(Lokal **A**fledning af **R**egnvand)

➤ Regnvandsbede (vejbede)

➤ Regnvandsbassiner

➤ Kunstige grøfter mm

Hvad har VD udtalt?

Når vejafvanding er formålet:

- LAR-anlægget er vejudstyr
- Gæsteprincippet i vejlovgivningen kan påberåbes

Når vejafvanding ikke er hovedformålet:

- Anlæg er gæst i vejen – sidestilles med andre ledninger
- Andre ledninger kan ikke kræves flyttet – ikke vejformål
- Gravetilladelse nødvendig

Klimasikring af Mosegårdskvarteret

- Etablering af bl.a. vejbede på vejarealet (offentlige veje)
- Flytning af flere typer ledninger, herunder gasledninger ejet af Evida
- Uenighed om betaling af ledningsomlægningerne

Gentofte Kommune

- Vejlovens formål er bredt og omfatter projekter som dette med henblik på at håndtere større nedbørsmængder, herunder klimatilpasningsprojekter
- Vejlovens gæsteprincip finder derfor anvendelse
- Udgifter til ledningsomlægninger skal derfor betales af ledningsejere, herunder Evida

Evida

- Formålet med projektet er først og fremmest klimasikring af de tilstødende ejendomme
- Ledningsomlægningerne er derfor ikke omfattet af vejlovens gæsteprincip
- Udgifter til ledningsomlægninger skal derfor betales af Gentofte Kommune og Novafos, som forestår projektet i samarbejde

Projektet

- Forestås af Gentofte Kommune som vejmyndighed sammen med Novafos, der som vand- og spildevandsselskab er medfinansierende
- Fælleskloakken (regn- og spildevand) er overbelastet (medfører oversvømmelser af haver og kældre)
- Overfladevand (vej- og tagvand) afledes til et nyt system – LAR-anlæg - i form af regnbede, vandrender og mindre rørføringer under jorden til bassiner i Nymosen.

Præsentation af projektet inden anlæg

Fra kommunens hjemmeside

Opdeling af projektet

- En vandteknisk del, der er finansieret som et medfinansieringsprojekt
- En del, hvor kommunen samtidig fokuserer på at løse relevante afledte opgaver, eksempelvis trafikale og rekreative forhold

Formålet

- Hvad er formålet med projektet?

Svar: Området klimatilpasses for at minimere risikoen for oversvømmelser. Det betyder blandt andet:

- At risikoen for oversvømmelse på private matrikler forhindres (til en 100-årshændelse) og risikoen for oversvømmelse på terræn/vejareal minimeres (til en 5-årshændelse)
- at projektet bidrager til generel aflastning af spildevandssystemet i Gentofte Kommune
- at der ved ekstreme regnhændelser, vil ske overløb med rensed vand i stedet for med urensed vejvand og spildevand.

- Frakoble (og nedsive) alt vejvand fra 6 villaveje
- Muliggøre tilledning af tagvand fra matrikler til vejarealet
- Lede skybrudsvand til kontrolleret oversvømmelse i Nymosen
- Medvirke til forbedring af de trafikale forhold i kvarteret
- Medvirke til forbedring af de byrumsmæssige kvaliteter i kvarteret
- Medvirke til at forbedre de rekreative kvaliteter i Nymosen

Orientering

Til grundejere og beboere på Mosegårdsvej (øst for Sognevej), Toftekærvej (øst for Sognevej), Øxnevej, Snogegårdsvænget, Mosegårdsvænget, Høvænget og Agertoften

- Kloaksystemet overbelastet → oversvømmede haver og kældre
- Separat kloakering, så vejvand afledes til nyt system
- Der udføres vejbede, som regnvandet kan løbe til
- Vejbedene virker som fartdæmpere
- Konsekvens af beslutning om klimasikring, ændret vejudformning er en følge

Novafos' ansøgning af 7. juni 2013 om forøgelse af prisloft for 2014 til medfinansiering af klimatilpasningsprojekt Mosegårdsvej m.v.

”Begrundelsen herfor er, at LAR-anlæggene i vejene er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand. **Gentofte Kommune har ingen interesse i etablering af LAR-anlæggene i vejene**, og friholdes dermed i anlægsomkostningsfordelingen.”

- Udgør det omhandlede klimatilpasningsprojekt vejformål, jf. vejlovens § 77, stk. 1?
- Og deraf skal ledningsejere betale for at flytte deres eksisterende ledninger?
- Spørgsmålet blev indbragt som en tvist, som blev afgjort den 15. november 2019 af Transport- og Boligministeriet

Afgørelse fra Transport- og Boligministeriet den 15.11.19

Udgifterne til omlægning af gasledningerne skal betales af Evida

- Formålet med LAR-anlæggene er vejafvanding
- Arbejder inden for rammerne af de formål, som vejmyndigheden kan varetage
- Projektet går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at kunne afvande vejene
- LAR-anlæggene kan i et vist omfang håndtere overfladevand fra tilgrænsende ejendomme, men der er ikke oplysninger til støtte for, at det primære formål er afvanding af de omkringliggende ejendomme
- Gentofte Kommunes formuleringer kan ikke udelukke, at formålet med de konkrete anlæg er vejafvanding

Det bemærkes, at det ligger uden for ministeriets kompetence at vurdere, om betingelserne for spildevandsforsyningsselskabets medfinansiering er opfyldt

Forståelse af at et spildevandsselskab finansierer "hele gildet" – traditionelt et forsyningsprojekt, hvor det lovbestemte gæsteprincip ikke finder anvendelse – "først i tid/bedst i ret"

Svært at gennemskue vægtning af hensyn....(til vejen, til andet)

Nyere afgørelser? Ikke mig bekendt....

Er det et tegn på, at ledningsejere og vejmyndigheden er enige? Ikke mig bekendt.... ☺

Der pågår mange klimatilpasningsprojekter og der gøres mange overvejelser om det lovbestemte gæsteprincip – hos kommuner, spildevandsselskaber og andre ledningsejere.

Klimatilpasning af det centrale Lyngby

Med klimaforandringerne får vi mere regn og også flere kraftige regnskyl både nu og i fremtiden. Og det skal Lyngby bedre kunne modstå. Det gælder både generende vand på terræn og på veje og den øgede belastning på vores spildevandssystem, som blandt andet er årsag til miljøskadelig overløb til Mølleåen.

Klimatilpasning

Klimaudfordringen - hvad gør Lyngby-Taarbæk Forsyning?

Hvorfor opstår overløb og oversvømmelser?

Lokal afledning af regnvand - LAR

Projekter

Ålebækken Ruinpark

Vi gør plads til fremtidens øgede vandmængder

I Lyngby-Taarbæk har vi allerede oplevet kraftige skybrud, der har medført spildevand fra overfyldte kloakker på veje og i kældre og overløb til Mølleåen med opspædet spildevand – det vil sige spildevand fortyndet af regnvand.

Fremtidens øgede regnmængder vil udfordre vores fælleskloaksystemer, og et af de mest udsatte områder er det centrale Lyngby. Det skyldes, at området ligger lavt og er tæt bebygget med huse, veje og fortove, som leder regnvandet til fælleskloaksystemet i stedet for at lade det sive ned i undergrunden.

Det centrale Lyngby har mange boliger, handelsliv og infrastruktur og dermed store værdier, der påvirkes negativt ved oversvømmelser. Derfor er området også udpeget som et indsatsområde i Lyngby-Taarbæk Kommunes klimatilpasningsplan.

Hvad går klimatilpasningen ud på?

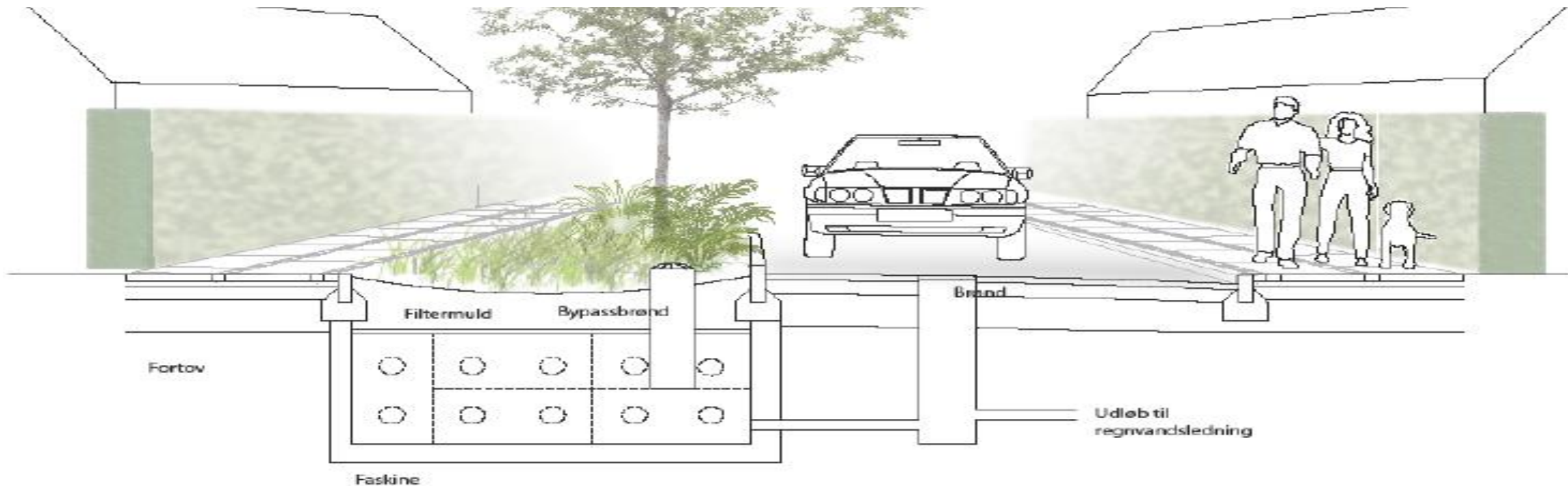
En stor del af kloaknettet i det centrale Lyngby er såkaldt fælleskloaksystem. Det betyder, at spildevand og regnvand blandes i samme rør og ledes til renseanlægget Mølleåværket. Men på grund af den øgede regnmængde er fælleskloaksystemet ikke længere stort nok, og det bliver derfor overbelastet under kraftige regnskyl. Og det er i de situationer, at der kan opstå overløb og oversvømmelser med opspædet spildevand.

Med projektet 'Klimatilpasning af det centrale Lyngby' vil vi adskille en del af regnvandet fra spildevandet ved at lægge nye ledninger til regnvandet. På den måde påvirkes fælleskloaksystemet ikke så meget ved kraftige regnskyl, og eventuelle overløb og oversvømmelser vil være med regnvand i stedet for opspædet spildevand. Regnvandet vil vi rense, så det er så rent, at det kan ledes til Mølleåen og Lyngby Sø, hvilket har en miljøforbedrende virkning.

Refleksioner

- Komplexitet ved klimasikring og etablering af LAR-anlæg
- Forskellige formål, hvad vejer mest?

- Eksempel på del-strækninger
- Spildevandsselskaber forestår klimatilpasningsprojekter – ikke vejmyndigheden

A festive Christmas scene. On the left, a white fireplace mantel holds a vase of red flowers, a green wreath with a red bow, and two lit candles in gold holders. Two red stockings hang from the mantel. To the right, a large Christmas tree is decorated with warm white lights and silver, blue, and red ornaments. At the base of the tree, several wrapped gifts in red, green, and gold paper are visible. A red text box is overlaid on the right side of the image.

Tak for jeres opmærksomhed.
Byd gerne ind med spørgsmål eller
bemærkninger.
Nu - eller senere på LE34's stand.

Glædelig jul til alle!